

Werkende armen in Vlaanderen, een vergeten groep?

Projectvoorstel in antwoord op een VIONA-oproep voor een studieopdracht, 7/02/2008

Door Dr. Ive Marx en Dr. Gerlinde Verbist

Universiteit Antwerpen - Stadscampus
Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck
Sint-Jacobstraat 2
2000 Antwerpen

Tel. Ive Marx: +32(0)3/275.53.95
ive.marx@ua.ac.be

Tel. Gerlinde Verbist: +32(0)3/275.55.53
gerlinde.verbist@ua.ac.be

1 Omschrijving van het studieproject

Dit voorstel volgt in eerste instantie de onderzoeksvragen zoals geformuleerd in de oproep en formuleert een aantal bijkomende onderzoeksvragen die ons inziens beleidsmatig relevant zijn op Vlaams niveau.

1.1 De conceptualisering van de ‘werkende arme’ en de multi-dimensionale meting (onderzoeksvraag 1)

De gegevens van de Survey of Income and Living Standards (SILC) van 2005 tonen dat in België 3,9% van de werkenden onder de armoedegrens van 60% van het nationaal mediaan equivalent inkomen leven. Dit resultaat is nauw verbonden met de wijze waarop het begrip “werkende arme” wordt geconceptualiseerd in de wetenschappelijke en beleidsliteratuur: enerzijds wordt armoede hoofdzakelijk gedefinieerd in financiële termen, anderzijds is het in rekening brengen van de gezinscontext cruciaal. In het onderzoek zullen we beide factoren uitdiepen. Met gezinscontext bedoelen we zowel de samenstelling en omvang van het gezin, als ook het aantal inkomenstrekken. De arbeidsmarktpositie van de andere gezinsleden, en dus hun bijdrage tot het gezinsinkomen, is immers even belangrijk als dat van de betrokkene zelf. Afhankelijkheid van één inkomen is meer en meer een armoederisico geworden in een tijd waarin het tweeverdienersgezin in toenemende mate optreedt als de norm voor de bepaling van de gemiddelde levensstandaard. Armoede onder werkenden kan dan ook enerzijds geconceptualiseerd worden als een probleem van een te laag kostwinnersloon, maar anderzijds ook als een probleem dat voortvloeit uit het ontbreken van een tweede gezinsinkomen. Ook de gezinssamenstelling, en meer specifiek het aantal kinderen, is in deze context een zeer relevante parameter: een laag loon dat volstaat om een alleenstaande uit de financiële armoede te houden, kan niet volstaan om een gezin met kinderen uit de armoede te houden. In onze analyse van “werkende armen” zal deze gezinscontext expliciet meegenomen worden. Het is belangrijk dat beleidsmakers zich goed bewust zijn dat het fenomeen van de werkende arme in heel sterke mate overlapt met armoede onder niet tewerkgestelden op beroepsactieve leeftijd, alsook met de problematiek van kinderarmoede. Dit heeft belangrijke beleidsimplicaties, waarop we nog terugkomen.

De financiële meting van armoede is een gevalideerde en operationeel goed hanteerbare methode. Toch heeft deze een aantal gekende tekortkomingen (Marx en Nolan, 2009). Het is daarom belangrijk om aan de hand van complementaire maten van directe materiële deprivatie een beter zicht te krijgen op de feitelijke levensomstandigheden van mensen in financiële armoede. De datasets waarop we zullen werken (SILC en ECHP) verschaffen de mogelijkheid om deze multidimensionaliteit van armoede in kaart te brengen. We zullen ook rapporteren in welke mate de situatie zelf als problematisch wordt ervaren, in zover daarover in genoemde surveys informatie beschikbaar is.

Analyses voor dit onderzoek zullen enerzijds gebeuren op de gegevens van SILC voor een beeld van de huidige problematiek, terwijl de gegevens van het European Community Household Panel (ECHP, 1994-2001) het materiaal verschaffen voor een meer historische schets. Waar nodig en mogelijk worden deze analyses gevalideerd en verder gecontextualiseerd met data van de Luxembourg Income Study (LIS), de Labour Force Survey (LFS) en het Sociaal-Economisch Panel (SEP).

1.2 De problematiek van de werkende armen in Vlaanderen: omvang en profiel (onderzoeksvragen 2 en 3)

Uit vergelijkend onderzoek blijkt dat België een relatief samengedrukte loonstructuur heeft, samen met een relatief laag percentage van mensen die werken voor een laag loon (OECD database; Lucifora en Salverda, 2009). Armoederisico's voor werkenden zijn in vergelijking met andere landen ook eerder laag (Eurostat, 2005; European Foundation, 2004; Lohman en Marx, 2008). Maar toch vormt de groep 'werkende armen' een belangrijk aandeel binnen de bevolking op actieve leeftijd die in armoede leeft (armoede gemeten aan de hand van een relatieve armoedelij, d.w.z. een individu is arm als het gestandaardiseerd inkomen van het huishouden waar hij/zij in leeft, lager is dan 60% van de mediaan van het equivalent inkomen) (Marx en Verbist, 2008). Op basis van de SILC-gegevens zullen we deze bevindingen actualiseren en uitdiepen voor Vlaanderen. De problematiek van de werkende armen in Vlaanderen wordt hierbij gesitueerd in de Belgische en de internationale context.

Zoals in vele andere landen in continentaal Europa is financiële armoede bij werkenden slechts zelden een consequentie van alleen het feit dat de betreffende persoon een laagbetaalde job heeft. De overlapping tussen 'werkende armen' en laagbetaalde werknemers is inderdaad zeer klein. Dit komt omdat de meeste mensen met een relatief laag loon (gebruikelijk gedefinieerd als een loon lager dan 60 % van het mediaan loon) doorgaans samenleven met andere gezinsleden die een arbeidsinkomen of een ander inkomen hebben (Marx en Verbist, 2008; Nolan en Marx, 2001). Armoede onder werkenden is in België, net zoals elders in continentaal Europa, hoofdzakelijk een probleem van eeninkomensgezinnen, en dan meer in het bijzonder eenoudergezinnen en koppels met kinderen (Lohman en Marx, 2008).

Het project beoogt een gedetailleerde profielschets van de werkende armen in Vlaanderen aan de hand van de uitgebreide sociaal-demografische en sociaal-economische kenmerken beschikbaar in de EU-SILC dataset. Inzake socio-demografisch profiel is het zeker cruciaal een onderscheid te maken tussen alleenstaanden, éénoudergezinnen en koppels, al dan niet met kinderen. Inzake socio-economische kenmerken is het belangrijk een onderscheid te maken naar kenmerken zoals opleidingsniveau, sector en aard van tewerkstelling, gecombineerd met andere kenmerken zoals leeftijd, geslacht en etnische afkomst. We vergelijken het profiel van de werkende armen met dat van de werkloze armen en de niet-arme werkenden, om de specifieke kenmerken van onze onderzoeksgroep te achterhalen.

Omdat de SILC een roterend panelopzet heeft, kunnen we naar (differentiële) instroom en uitstroom uit armoede kijken. Daarbij is vooral de vraag van belang of laagbetaalde en/of onzeker werk, vooral indien dit gepaard gaat met financiële armoede, een opstap biedt naar een betere positie op de arbeid en grotere financiële bestaanszekerheid. Welke factoren bepalen hier differentiële trajecten?

Deze trajecten zullen vervolgens verder uitgediept en geïllustreerd worden aan de hand van een beperkt kwalitatief onderzoek. Projecten van 'Sociale Economie' willen een antwoord bieden op de problematiek van zwakkeren op de arbeidsmarkt. Het lijkt ons dan ook interessant om via diepte-interviews bij een aantal sleutelpersonen en deelnemers van een dergelijk project 'Sociale Economie' meer inzicht in te krijgen in de trajecten van de deelnemers, en de rol van de sociale economie daarin. Dit brengt ons vervolgens bij de rol van het beleid.

1.3 Beleidsmaatregelen: wat leert de buitenlandse ervaring en beleidsalternatieven gesimuleerd (onderzoeksvraag 4)

De promotoren van dit projectvoorstel hebben reeds in het kader van een project gefinancierd door het Duitse Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek een inventarisatie en evaluatie gemaakt van beleidsopties voor het bestrijden van armoede onder werkenden (Marx en Verbist, 2008b).

Verder bouwend hierop willen we lessen trekken voor het beleid in Vlaanderen. De beleidsmogelijkheden voor het kostwinnersmodel om hieraan te verhelpen stoten op een aantal inherente beperkingen. Een substantiële verhoging van het minimumloon bijvoorbeeld zou leiden tot enorme spill-over effecten naar niet-arme gezinnen en dan maken we nog abstractie van de mogelijke negatieve effecten op de tewerkstellingskansen van lagergekwalficeerden. Een andere beleidspiste betreft cash tegemoetkomingen of belastingvoordelen (in welke vorm dan ook) voor gezinnen die enkel of overwegend op arbeidsinkomen rondkomen. Ook hier is het nodig een balans te slaan tussen het beperken van spill-over effecten enerzijds en het beperken van lock-in effecten anderzijds. (Het voorbeeld van het Amerikaanse Earned Income Tax Credit leert dat een fiscale maatregel die zeer effectief is inzake het verminderen van armoede bij werkenden tegelijkertijd een negatieve impact kan hebben op economische mobiliteit, de loonvorming en investeringen in opleiding en bijscholing.)

Aan de hand van de simulatiemodellen ontwikkeld door het Centrum voor Sociaal Beleid willen we een evaluatie maken van een aantal alternatieve beleidspistes (Verbist, 2003; Van Mechelen en Verbist, 2005). We denken hier aan de simulatie van maatregelen in de fiscaliteit (bv. een Vlaams belastingkrediet voor lage lonen) of van subsidies voor lage loon tewerkstelling. Dergelijke simulaties bieden inzicht in de mogelijkheden en grenzen van nieuwe maatregelen. Tegelijkertijd zullen we hier een koppeling maken naar de (buitenlandse) evaluatieliteratuur met betrekking tot de gedragsreacties op langere termijn.

De beste bescherming tegen financiële armoede op actieve leeftijd wordt in toenemende mate geleverd door twee werkende volwassenen in een gezin. Daarbij heeft het eigenlijk weinig belang of een van deze partners een laagbetaalde of part-time job heeft. Van belang is de aanwezigheid van twee inkomens. Daaruit vloeit dan ook voort dat beleidsmaatregelen die dit tweeverdienerschap bevorderen zeer belangrijk zijn in deze context. Op dit vlak, het stimuleren en accommoderen van tweeverdienerschap, door enerzijds maatregelen aan de vraagzijde (economisch beleid, tewerkstellingsmaatregelen) en anderzijds maatregelen aan de aanbodzijde (opleiding, bijscholing, kinderopvang, vervoer), speelt het Vlaamse beleidsniveau een belangrijke rol.

We zullen het Vlaams beleid, en de effectiviteit daarvan, benchmarken in een internationaal vergelijkende context. Op basis van buitenlandse evaluatieliteratuur zullen we aanbevelingen formuleren om tot een optimalisatie te komen in functie van het voorkomen van armoede, met name dan bij werkenden. Zoals steeds is er hier een reële spanning tussen het adequaat tegemoetkomen aan onmiddellijke behoeften en gedragseffecten op langere termijn. Dit zal een bijzonder punt van aandacht zijn in onze aanbevelingen terzake.

Referenties

- De Lathouwer, L. & I. Marx. (2005), Low-Paid Employment, Work Incentives and Social Protection, in I. Marx & W. Salverda (eds.), *Low-Wage Employment in Europe: Perspectives for Improvement*. Leuven: Acco, p. 71-81.
- European Foundation (2004), *Working Poor in the European Union*. Dublin: European Foundation.
- Eurostat (2005), *In-Work Poverty*, Statistics in Focus 5/2005.
- Lohman, H. & I. Marx (2008), 'The different faces of in-work poverty across welfare state regimes', forthcoming in H.J. Andrez & H. Lohmann (eds.), *The Working Poor in Europe*. London: Edward Elgar.
- Lucifora, C. & W. Salverda (2009), 'Low-paid employment', in W. Salverda, B. Nolan & T. Smeeding (eds.), *Oxford Handbook of Economic Inequality*. Oxford: Oxford University Press.
- Marx, I. & G. Verbist (1998), 'Low wage employment and poverty: curse of cure?' in S. Bazen, M. Gregory & W. Salverda (eds.), *Low-wage Employment in Europe*, London: Edward Elgar.
- Marx, I. & G. Verbist (2008), 'In-Work Poverty in Belgium', forthcoming in H.J. Andrez & H. Lohmann (eds.), *The Working Poor in Europe*. London: Edward Elgar.
- Marx, I & G. Verbist (2008b), 'In-work poverty in Continental Europe: specific challenges, specific solutions'; forthcoming in H.J. Andrez & H. Lohmann (eds.), *The Working Poor in Europe*, London: Edward Elgar.
- Marx, I. & B. Nolan (2009), 'Poverty and Social Exclusion', in W. Salverda, B. Nolan & T. Smeeding (eds.), *Oxford Handbook of Economic Inequality*. Oxford: Oxford University Press.
- Nolan, B. & I. Marx (2000), Low pay and household poverty, in M. Gregory, W. Salverda & S. Bazen (eds.), *Low wage employment: A European Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- OECD (various issues), *Employment Outlook*, Paris: OECD.
- Van Mechelen N. & G. Verbist (2005), 'Simulatiemodellen: instrumenten voor sociaal-economisch onderzoek en beleid', *Tijdschrift voor Sociologie*, 26 (1-2), p.137-153.
- Verbist G. (2003), 'MISIM, een microsimulatiemodel voor personenbelasting en sociale zekerheid', *Maandschrift Economie*, 67, p. 451-473.

Budget

1) Tijdschema:

Maand 1:	Conceptualisering ‘werkende arme’ aan de hand van literatuuroverzicht, voorbereiding databanken
Maand 2-5:	Analyse van omvang problematiek en profiel werkende armen op databanken (vooral SILC en ECHP); kwalitatieve bevraging project Sociale Economie
Maand 6-7:	Evaluatie alternatieve beleidspistes (o.m. simulaties)
Maand 8:	Rapportering

3) Valorisatie

De valorisatie van dit project zal in de eerste plaats bestaan uit een gedetailleerd eindrapport waarin de gestelde onderzoeksvragen beantwoord worden op een wijze die voor beleidsverantwoordelijken relevant en toegankelijk is.

Voor de bekendmaking van de resultaten aan een breder publiek opteren we voor één of meerdere artikels in Over.Werk, het tijdschrift van het Steunpunt WSE en voor CSB-Berichten. Deze berichten worden in fysieke vorm verspreid naar belangrijke actoren op sociaal-economisch gebied en zijn verder vrij consulteerbaar via de website van het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck: <http://webhost.ua.ac.be/csb/>

Via een studiedag annex rondetafel waarin zowel het middelveld als beleidsmakers plaats nemen, willen we de conclusies van het eindrapport verder vertalen naar beleidsconclusies.

C.V. Ive Marx

Geboren: Hasselt, 21 april 1967
Gehuwd, 2 kinderen.

Adres:

Universiteit Antwerpen – Stadscampus
Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck
Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen
tel ++ 32 3 275.53 95
email: ive.marx@ua.ac.be

Opleiding:

Kandidaat Politieke en Sociale Wetenschappen, Universiteit Antwerpen
Licenciaat Politieke en Sociale Wetenschappen, Universiteit Antwerpen
Master of Science, Economics Dep., University of York (UK)
Doctor in de Politieke en Sociale Wetenschappen, Universiteit Antwerpen

Positie:

- Projectleider en directielid, Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, Universiteit Antwerpen
- Deeltijds Gastdocent, Arbeidsbeleid, Universiteit Antwerpen, Masteropleidingen Sociologie, Sociaal-Economische Wetenschappen en Sociaal Werk

Publicaties (selectie van 5 publicaties in functie van projectrelevantie):

Nolan, B. and Marx, I. (2000), 'Low pay and household poverty', in Gregory, M., Salverda, W. and Bazen, S. (eds.), *Low wage employment: A European Perspective*, Oxford: Oxford University Press.

Lohman, H. and I. Marx (2008), 'The different faces of in-work poverty across welfare state regimes', in H.J. Andrez and H. Lohmann (eds.), *The Working Poor in Europe*, London: Edward Elgar.

Marx, I and G. Verbist (2008), 'In-work poverty in Continental Europe: specific challenges, specific solutions' in H.J. Andrez and H. Lohmann (eds.), *The Working Poor in Europe*, London: Edward Elgar.

Marx, I. and G. Verbist (2008), 'Poverty in work in Belgium', in H.J. Andrez and H. Lohmann (eds.), *The Working Poor in Europe*, London: Edward Elgar.

Marx, I. and B. Nolan (2009), 'Poverty and Social Exclusion', in Salverda, Nolan and Smeeding, *Handbook of Economic Inequality*, Oxford: Oxford University Press.

Participatie in internationale netwerken:

- European Low Wage Research Network (Lower), TSER-Programme, European Commission, 1995-1999
 - 2000-2004, Belgian network member
 - 2004-2008: theme coordinator
- EQUALSOC, EU Network of Excellence funded under FP6
 - co-promotor
 - network member
 - policy and dissemination committee member
 - project coordinator joint TRALEG/EQUALSOC group on Minimum Income Protection and the Active Welfare State
- Reform in Bismarckian Welfare States, coordinated by Bruno Palier, CEVIPOF, Sciences Po, Paris. Members:
- Workgroup for preparation of Handbook of Economic Inequality
- RC19 Committee, International Sociological Association

Projecten:

- VIONA: Effectiviteit van tewerkstellingssubsidies (promotor), 2000
- VIONA: Arbeidsmigratie in de EU: beleidstendenzen (promotor), 2003
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, Nederland: 'Benchmarking van Europese welvaartsstaten' (promotor), 2005
- TOP/BOF UA: Sociaal Federalisme in België en Europa (co-promotor met Bea Cantillon) (2006-2009)
- BOF UA Migratie en de Welvaartsstaat (co-promotor met Gerlinde Verbist) (2006-2010)
- Centrum Gelijke Kansen: 'De sociaal-economische positie van geregulariseerden' (co-promotor met Gerlinde Verbist en Andrea Rea) (2007-2008)
- Equalsoc (FP6 NOE), INCDIS Project 'The impact of female labour participation on inequality' (met G. Esping-Andersen, B. Nolan, W. Salverda)
- Equalsoc (FP6 NOE), TRALEG-INCDIS Project 'Minimum Income Protection and the Developmental Welfare State' (met C. Wendt, B. Nolan, K. Nelson, J. Visser)
- DTWC Programma Samenleving en Toekomst 'Are European Welfare States Converging Towards a Unified Model?' (promotor-woordvoerder, co-promotoren: Bea Cantillon (UA) en Anton Hemerijck (EUR), 2009-2012)
- Stichting GAK 'The Developmental Welfare State' (met Bea Cantillon en Anton Hemerijck)

CURRICULUM VITAE

GERLINDE VERBIST

Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck (CSB)
Universiteit Antwerpen (UA)
Sint-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen
tel: ++ 32 (0)3 275.55.53, e-mail: gerlinde.verbist@ua.ac.be

HUDIGE FUNCTIE:

Postdoctoraal onderzoeker en projectleider, CSB, UA (85%), gastprofessor faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen (PSW), UA (15%) in het domein van de Sociologie en het Beleid van Uitsluiting en Ongelijkheid

OPLEIDING:

- 2002 Doctor in de Toegepaste Economische Wetenschappen, UFSIA-RUCA, UA
- 1997 Doctoraatsopleiding in de Toegepaste Economische Wetenschappen, UFSIA, UA
- 1995 Kandidaat in de Wijsbegeerte, UFSIA, UA
- 1994 Geaggregeerde voor het Hoger Secundair Onderwijs
- 1993 Kandidaat in de Politieke en Sociale Wetenschappen, UFSIA, UA
- 1992 Handelsingenieur
- 1991 Licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, UFSIA, UA

(CO-)PROMOTOR VAN ONDERZOEKSPROJECTEN (LOPENDE EN RECENT AFGESLOTEN):

- *Accurate Income Measurement for the Assessment of Public Policies - AIM-AP*, Deelname aan het Europese onderzoeksconsortium onder coördinatie van H. Sutherland (ISER – Essex University), FP6-programma van de Europese Commissie, februari 2006- januari 2009 (promotor).
- *Economic change, quality of life and social cohesion (EQUALSOC)*, Research Network of Excellence, FP6-financiering van de Europese Commissie, september 2005 – augustus 2010 (co-promotor; promotor: B. Cantillon).
- Open grenzen voor een leefbare welvaartsstaat? Een onderzoek naar de interactie-effecten tussen migratie en de welvaartsstaat, BOF - Universiteit Antwerpen, juli 2006 – december 2010 (promotor; co-promotor I. Marx).
- Redistributive Impacts of Personal Income Taxation and Other Public Policies: A Microsimulation Approach, Maastricht Graduate School of Governance, 2006-2009 (supervisor doctoraatsthesis Lina Salanauskaitė).
- Sociaal-economische ongelijkheid herbekeken. Een onderzoek op de lange termijn en in een comparatief kader: Vlaanderen en Brabant, 15de-18de eeuw, FWO, oktober 2007 – september 2009 (co-promotor; promotor: B. Blondé).
- *Sociaal federalisme in België en in Europa*, TOP-BOF - Universiteit Antwerpen, 2006-2009 (co-

promotor; promotor: B. Cantillon)

- Economisch en sociaal profiel van personen in onwettig verblijf, voor en na de regularisatieoperatie ingesteld door de wet van 22 december 1999, Centrum voor Gelijke Kansen en racismebestrijding, maart – november 2007 (co-promotor; promotor: I. Marx)
- *Estimates about the distribution of household income and poverty in Belgium*, onderzoek voor de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), juli 2006 – maart 2007 (promotor).
- *Microsimulatie Model Sociale Zekerheid*, onderzoek in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, december 2005 – november 2007 (co-promotor; promotor B. Cantillon)(samenwerking met A. Decoster (KULeuven) en S. Perelman (ULiège)).

PUBLICATIES (SELECTIE RELEVANT VOOR HET THEMA):

- Marx, I. & G. Verbist (2008), “Combating In-Work Poverty in Europe: The Policy Options Assessed”, in H.-J. Andreß and H. Lohmann (ed.), *The Working Poor in Europe*, Edward Elgar (verschijnt najaar 2008).
- Marx, I. & G. Verbist (2008), “The Cause and Nature of In-Work Poverty in Belgium”, in H.-J. Andreß and H. Lohmann (ed.), *The Working Poor in Europe*, Edward Elgar (verschijnt najaar 2008).
- Verbist, G. (2007), “The distribution effects of taxes on pensions and unemployment benefits in the EU-15”, in O. Bargain (ed.), *Microsimulation in action: Policy Analysis in Europe using EUROMOD. Research in Labour Economics*, Oxford, Elsevier, vol. 25, pp.73-99.
- Verbist, G., L. De Lathouwer & A. Roggeman (2007), “Labour Market Activation Policies: A comparison of the use of tax credits in Belgium, the UK and the US”, in J. De Koning (ed.), *The Evaluation of Active Labour Market Policies. Measures, Public Private Partnerships and Benchmarking*, Cheltenham, Edward Elgar, pp. 46-75.
- Marx I. & G. Verbist (1998), “Low-Paid Work and Poverty: A Cross-Country Perspective”, in S. Bazen, M. Gregory & W. Salverda (ed.), *Low-Wage Employment in Europe*, Cheltenham, Edward Elgar, p.63-86.

ONDERZOEKSVERBLIJVEN IN HET BUITENLAND (LAATSTE 5 JAAR):

- *Internationaal vergelijkende studie naar de voorzieningen van kinderopvang op basis van EUROMOD*, Institute for Social and Economic Research (ISER), University of Essex, Verenigd Koninkrijk, maart – mei 2007, ECASS-beurs.
- *Impact of government services on income distribution*, Social Policy, Division van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD), Parijs, mei & augustus 2006.
- *Internationaal vergelijkende studie van de fiscale behandeling van vervangingsinkomens*, Microsimulation Unit, Department of Applied Economics, University of Cambridge, augustus – november 2003, FWO-beurs.

ONDERWIJSACTIVITEITEN (ACADEMIEJAAR 2007-2008):

- Docent van de specialisatiecluster “Grondige studie van de sociologie en het beleid van uitsluiting en ongelijkheid” (15stp.), Faculteit PSW, Master Sociologie.
- Docent in het internationale doctoraatsprogramma ‘Social Protection Policy’, Maastricht Graduate School of Governance (MGSoG) (les over “The Evaluation of Tax-Benefit Policies”)

